

Nota de premsa

La participació veïnal en la reconstrucció de barris amb risc d'exclusió social disminueix la segregació

És la principal conclusió d'un estudi de UIC Barcelona School of Architecture que analitza el procés de reconstrucció urbana del barri barceloní de Sant Cosme des dels anys 70

Mantenir al marge dels processos de reconstrucció aquests ciutadans n'incrementa l'aïllament i genera més dependència de les administracions públiques

L'estudi, encapçalat per la professora Raquel Colacios, acaba de ser publicat per l'*'Italian Journal of Planning Practice'*

Barcelona, 3 de desembre de 2019. La participació dels veïns en la reconstrucció de les barriades de les grans ciutats és clau per combatre la segregació social que afecta aquests barris amb risc d'exclusió social i garantir, per tant, més cohesió entre els seus habitants. Així es recull en les conclusions de l'estudi "Neighborhood reconstruction, community identity and place attachment: mixed experiences from the mass social housing complex of Sant Cosme, Barcelona", encapçalat per la professora de UIC Barcelona School of Architecture, Raquel Colacios, i en el qual també col·laboren les investigadores Carmen Mendoza-Rierol i Isabelle Anguelovski.

La recerca, que acaba de ser publicada a la revista especialitzada *Italian Journal of Planning Practice*, analitza el procés de reconstrucció urbana dut a terme al barri de Sant Cosme, un model paradigmàtic dels polígons construïts als anys 60 a la perifèria de les grans ciutats espanyoles per albergar la població migrant del món rural que demandava la indústria com a mà d'obra. "Vam triar el barri de Sant Cosme, en primer lloc, perquè aquest barri va ser sotmès a un procés de reconstrucció complet entre els anys 1979 i 2003, incloent tant els habitatges com el disseny urbà de l'espai públic. I, en segon lloc, perquè representa una tipologia urbana socialment vulnerable i sotmesa a una forta segregació espacial", explica Raquel Colacios.

El mètode de recerca es va basar en una combinació de tècniques qualitatives i quantitatives que va incloure vint entrevistes en profunditat a veïns, membres d'associacions i de l'administració pública, 120 qüestionaris desenvolupats en el marc d'un taller acadèmic amb estudiants de màster i una anàlisi urbana del barri que va analitzar la morfologia de l'espai públic i els habitatges.

Reconstrucció a dos ritmes

El barri de Sant Cosme es va començar a construir el 1964 per recol·locar famílies migrants procedents majoritàriament del sud d'Espanya i que fins llavors vivien en un barri de barraques a Montjuïc. Aquests habitatges van ser construïts amb materials de baixa qualitat que en van condicionar la deterioració ràpida. La mala connexió amb el centre del Prat i la falta de serveis bàsics van generar un estereotip de gueto social que s'associa amb Sant Cosme des de la seva creació.

Nota de premsa

El 1970, un grup de veïns integrat majoritàriament per les famílies migrants va iniciar un moviment de lluita veïnal per reclamar millores en les condicions dels habitatges i del barri. La pressió social, canalitzada a través de l'Associació de Veïns de Sant Cosme, va fer que el 1978 el govern municipal del Prat aprovés el pla de reconstrucció dels seus habitatges. El procés es va allargar durant 14 anys i hi van participar, de manera activa, els mateixos veïns amb la formulació de propostes de disseny específiques per als seus habitatges en assemblees obertes i reunions.

No obstant això, segons recull l'estudi, les famílies que es van incorporar al barri en una segona fase, a principis dels anys 70, van quedar al marge d'aquest procés de reconstrucció fins a l'any 1993, quan l'Ajuntament va decidir escometre la reforma dels seus habitatges i dels espais públics. "Es van accentuar les tensions entre residents perquè, espacialment, van acabar dividits en dos grups", il·lustra Raquel Colacios.

Com es mostra a l'estudi, un mateix procés de reconstrucció física pot tenir resultats molt diversos en l'àmbit social depenent del grau d'implicació ciutadana que es produeixi. A Sant Cosme les fases durant les quals la participació de la comunitat va ser més pronunciada van produir un fort sentiment d'identitat comunitària i orgull que encara roman avui entre un gran grup de veïns. Per contra, la reconstrucció del sector més socialment vulnerable i el disseny dels espais públics, en els quals la participació de la comunitat va ser feble o inexistent, no va generar sentiments positius entre els veïns, i només va exacerbar la divisió a través de la segregació espacial i més dependència dels residents de l'administració pública.

L'article conclou que la gestió de la reconstrucció va fracassar en l'intent d'integrar el veïnat a causa dels diferents graus de participació dels residents, la qual cosa va resultar en més dependència, va intensificar els estereotips i, en última instància, va derivar en una comunitat cada vegada més dividida.

Sobre UIC Barcelona School of Architecture

UIC Barcelona School of Architecture és una escola d'arquitectura compromesa amb el creixement intel·lectual, professional i personal dels que en formen part. Un model docent que es fonamenta en l'atenció personalitzada, l'aprenentatge pràctic basat en la integració de totes les àrees de coneixement, la tecnologia d'avantguarda i un professorat amb experiència internacional. UIC Barcelona School of Architecture forma arquitectes capaços d'afrontar els reptes de la societat.

Més informació:

Marcos Doespiritusanto

Responsable de Comunicació de UIC Barcelona School of Architecture
T. +34 932 541 800 / mdoespiritusanto@uic.es / www.uic.es / [@UICbarcelona](https://twitter.com/UICbarcelona)